

Řízení platebního a zúčtovacího styku

OP VVV_KA06: Modernizace předmětu
1DP324 PODNIKOVÉ PRAKTIKUM

Marie Fišerová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Platební a zúčtovací styk
2. Formy platebního styku
3. Hotovostní platební styk a související dokumenty
4. Bezhotovostní platební styk a související dokumenty
5. Šek a směnka
6. Kvíz
7. Shrnutí
8. Zdroje

Platební a zúčtovací styk

- Platebním stykem se rozumí
 - Vztah mezi plátcem a příjemcem, který je uskutečňován v určitých formách buď přímo mezi nimi nebo prostřednictvím peněžního ústavu.
- Platební styk je právně upraven:
 - Zákon č. 284/2009, o platebním styku
 - Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový
- Zúčtovací styk
 - Zúčtování všech platebních instrumentů a to jak z tuzemských, tak i zahraničních operací.

Dělení platebního styku

- Dle způsobu placení
 - Hotovostní
 - Bezhotovostní
- Dle teritoria
 - Tuzemský platební styk
 - Zahraniční platební styk
 - Přeshraniční platební styk
- Dle lhůty k provedení
 - Expresní platby
 - Standardní platby
- Dle náležitosti původních dokumentů
 - Hladké platby
 - Dokumentární platby
- Dle toho, zdali banka do závazku vstupuje či nikoliv
 - Závazkový platební styk
 - Bezzávazkový platební styk

Terminologie

- Příkazce
- Příjemce
- Příkaz
- Příkaz k převodu
- Převod
- Převádějící instituce

Hotovostní platební styk

- Forma platebního styku, která se provádí prostřednictvím hotových peněz – bankovek a mincí
- Je preferován při úhradách
 - menších peněžních částek nebo
 - v případě nedůvěry v platební schopnost partnerského subjektu nebo při pochybnostech o jeho serióznosti.
- Účastníci hotovostního platebního styku:
 - Zákazníci – FO, PO, nadace apod.
 - Obchodníci – podnikatelé, PO
 - Komerční banky
 - Centrální banka

Dokumenty hotovostního platebního styku

1) Paragon

2) Příjmový pokladní doklad

3) Výdajový pokladní doklad

4) Peněžní deník

5) Výběrní lístek

6) Výčetka

7) Poštovní poukázka typu A

8) Poštovní poukázka typu B

9) Poštovní poukázka typu C

10) Poštovní poukázka typu D

Příjmový pokladní doklad

Firma		<input type="text"/>	R	
		Doklad číslo		
Datum vystavení	Přílohy	PŘÍJMOVÝ POKLADNÍ DOKLAD		
Přijato od (jméno, adresa)				
Celkem				
Kč		slovy Kč		
Účel	Schválil	Podpis pokladníka		
Text	Účtovací předpis (Dal-účet)	Kč	h	
DPH %	Bez daně Kč	DPH Kč	Převzal	Zaúčtoval
			Dne	Dne

OP 1081 MK 4/15 108931

Výdajový pokladní doklad

Organizace – firma		VÝDAJOVÝ POKLADNÍ DOKLAD	
		číslo ze dne	Přílohy:
Vyplaceno (jméno a adresa)			
Průkaz totožnosti	Celkem Kč		h
slovy			
Účel výplaty	Rozpočtová skladba		
Schválil(i)	Podpis příjemce	Podpis pokladníka	
ÚČETNÍ DOKLAD ze dne		čísł.	
Text	Účtovací předpis (Má dáti-účet)	Kč	h
DPH %	DPH Kč	Bez daně Kč	Přezkoušel
			Dne
			Zaúčtoval
			Dne
SEVT 30 002 3	I/07	65/2007	

Výběrní lístek

KB

VÝBĚRNÍ LÍSTEK
CASH WITHDRAWAL FORM

Měna účtu Acct. currency	Na vrub účtu To be debited to Account no.	Měna hotovosti Cash currency	Částka Amount
CZK		CZK	

Jméno a příjmení příjemce hotovosti / First name and surname of withdrawer

Rodné číslo nebo datum narození / Birth identification number or date of birth

Variabilní/Variable symbol/DS1	Konstantní/Constant symbol/DS2	Specifický/Specific symbol/DS3
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Podpis(y) příkazce¹ / Signature(s) of withdrawer

Razítko KB / KB stamp

Výčetka

- Do výčetky můžeme zadat požadovaný počet bankovek a mincí číslem do řádku s příslušnou nominální hodnotou

VÝČETKA									
Počet kusů	Hodnota	Kč							
	5000,-								-
	2000,-								-
	1000,-								-
	500,-								-
	200,-								-
	100,-								-
	50,-								-
	20,-								-
	10,-								-
	50,-								-
	20,-								-
	10,-								-
	5,-								-
	2,-								-
	1,-								-
	0,50								-
	0,20								-
	0,10								-
Úhrnem									

Buchta r. a. tiskopisy pro dopravce, tel.: 0651/60 23 21

Jméno

Podpis Datum

OD 002

Zdroj: Buchta r. a.

Poštovní poukázka typu A

- Úhrada poukázané částky - v hotovosti.
- Výplata poukázané částky - bezhotovostně bance, která částku násle

Poštovní poukázka A Podací lístek Podací číslo Cena Česká pošta, s.p. IČ: 47114983 ČESKÁ POŠTA		Poštovní poukázka A	
Účel platby SPLÁTKA		Částka Kč 2 3 8 0 0 0	Tr. kód 1 1 4
Slovy Dvatisícetřistaosmdesát		Ve prospěch účtu*) 0 0 0 0 1 9 0 0 1 3 8 7 0 5 1 2	
Adresa majitele účtu LBD Praha 3 Lucemburská 49 130 00 Praha 3		Kód banky 0 1 0 0	V. symbol 2 1 0 3 6 6
Č. účtu / Kód banky 19-13870512/0100		K. symbol 0 5 5 9	S. symbol
V. symbol 210366		*) Údaje zanesoujte výrazně, první část čísla účtu (předčísí) avoďte před svýraznějším svýboem záru	
S. symbol		Odesílatel (hůlkovým písmem, tiskem)	
Odesílatel Jiří Kouba Vinohradská 88 130 00 Praha 3		Jméno J I Ř Í	
Č. účtu /0300		příjmení K O U B A	
Zpráva pro příjemce (hůlkovým písmem, tiskem) S P L Á T K A		místo (obec), č. domu, PSČ, dodávací pošta V I N O H R A D S K Á 8 8	
Vyplní plátce - majitel Poštšira nebo Poštškonta jen při bezhotovostní óhradě		1 3 0 0 0 P R A H A 3	
Datum, právoplatný podpis		Datum splatnosti	
Zúčtujte na vrub účtu plátce 0 0 0 0 0 0 0		Kód banky 0 3 0 0	
		114<	

Zdroj: ceskaposta.cz

Poštovní poukázka typu B

- Úhradu poukázané částky - bezhotovostně z bankovního účtu.
- Výplata poukázané částky - příjemci v hotovosti.

POŠTOVNÍ POUKÁZKA B Ústředník pro příjemce		POŠTOVNÍ POUKÁZKA B		Tr. kód 510
720170 510 720170 510 73684 48536 73684 48536 18.09.07 811 18.09.07 811	Česká pošta 			Poukázanou částku přijal v hotovosti dne _____ Osobní doklad _____ Podpis _____
Svržení bezhotovostního převodu	podání směry	podání směry	výplata směry - podpis vyřizovatele	Zadejte ve prospěch účtu číslo * * * * *
Kód banky	*****			
=====20== Kč ===== h	Slovy DVACET ===== Kč ===== h			
Odesílatel Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s. Sokolovská 217/42 p. Minaříkova Praha 9 190 22	Odesílatel Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s. Sokolovská 217/42 p. Minaříkova Praha 9 190 22			=====20== Kč ===== h
C. účtu 1930731349 K. banky 0800 K. symbol 0358	Dod. pošta 120 00	Okres	Platnost do 13.10.2007	Adresát _____ _____
Adresát _____ _____	Způsob doručení _____			440000
Doplňkové služby _____	Cílová zóna - nevyplňujte žádné údaje 9373696 ☒ SD			
C. účtu / Zpráva pro adresáta	071013 070918 73684 720170 000002000 22 510+			

Bezhotovostní platební styk

- Jde o takové platby, které probíhají prostřednictvím převodů peněžních prostředků bez fyzické potřeby peněz mezi klienty na jejich účtech u bank.
- Účastníci bezhotovostního platebního styku:
 - Zákazníci – FO, PO, nadace apod.
 - Obchodníci – podnikatelé, PO
 - Komerční banky
 - Centrální banka

Dokumenty bezhotovostního platebního styku

1. Výpis z BÚ
2. Příkaz k úhradě
3. Hromadný příkaz k úhradě
4. Trvalý příkaz k úhradě
5. Příkaz k inkasu
6. Dokumentární inkaso
7. Dokumentární akreditiv

Výpis z běžného účtu

Komerční banka, a. s.
KOMBCZPPXXX

VÝPIS
PERIODICKÝ
k účtu: 107-5257980297
IBAN: CZ66 0100 0001 0752 5798 0297
typ: BĚŽNÝ ÚČET
měna: CZK

číslo výpisu: 12
strana: 1/1
způsob zaslání: elektronicky
za období: 17.03.2014-23.03.2014
(12)

Předchozí výpis ze dne: 16.03.2014
Počáteční zůstatek: -90 989,53
Konečný zůstatek: -91 089,53
Připsáno: 0,00
Odepsáno: 100,00
Počet transakcí: 2

GOPAY S.R.O.
PLANÁ 67
370 01 ČESKÉ BUDĚJOVICE

Datum zúčtování	Popis transakce	VS	Připsáno
Datum transakce	Název protiúčtu	KS	Odepsáno
	Protiúčet a kód banky	SS	
	Identifikace transakce		
21.3.2014	Platba na vrub vašeho účtu POPLATEK ZA ZAHR. PLATBU D000030PCIY /0100 001-21032014 1602 602034 369341	9 898 1088108311	-50,00
20.3.2014	Platba na vrub vašeho účtu POPLATEK ZA ZAHR. PLATBU D000030OROU /0100 001-20032014 1602 602012 491961	9 898 1087668411	-50,00

Vážená paní, vážený pane, žádáme vás o kontrolu uvedených údajů.

NOCIETE
GENERALE
GROUP

Komerční banka, a.s., se sídlem: Praha 1, Na Příkopě 33, čp. 969, PSČ 114 07, IČO: 4531 7054,

Zdroj: autor

Příkaz k úhradě

➤ **Jec** **BANCE** _____

➤ **urči** **POBOČCE** _____ **datum splatnosti** _____ **PŘÍKAZ K ÚHRADĚ** **dla**

bankovní spojení					
číslo účtu plátce	kód banky				
		měna	symboly plateb		
číslo účtu příjemce	kód banky	částka	variabilní	konstantní	specifický
doplňující údaj banky		údaj pro vnitřní potřebu příkazce			

➤ **Je t**

➤ **De**

místo a datum vystavení

podpis příkazce

Šablonu připravil business.center.cz, informační server pro podnikání.

Hromadný příkaz k úhradě

- Vyskytuje se více než jedna zúčtovací položka pro úhradu

HROMADNÝ PŘÍKAZ K ÚHRADĚ

Název banky pobočka 01

Číslo účtu plátce	Kód banky	Zúčtujte celkem Kč	Splatnost dne	* Konstantní symbol

* Konstantní symbol uvádějte jen v případě, že je společný pro všechny účty příjemců (jednotlivě jej pak neuvádějte)

Číslo účtu příjemce	Kód banky	Částky v Kč	Symboly plateb		
			variabilní	konstantní	specifický

Balousek, s.r.o., Tel./Fax: 595 044 774

V dne
.....
 razítko a podpis(y) příkazce

Trvalý příkaz k úhradě

- Trvalý příkaz k úhradě představuje příkaz k provádění opakovaných plateb.

 Trvalý příkaz k úhradě v CZK

Číslo účtu: **355477210227/0100** [nápoměda ?](#)

Číslo protiúctu:	<input type="text"/>	Kód banky protiúctu:	<input type="text" value="0100 - KOMERCNI BANKA A.S."/>
Částka:	<input type="text"/>	CZK	
Datum první platby:	<input type="text" value="04.05.2005"/>	Datum ukončení:	<input type="text"/>
Variabilní symbol:	<input type="text" value="9"/>	Frekvence platby:	<input type="text" value="měsíc"/>
Konstantní symbol:	<input type="text"/>		<ul style="list-style-type: none">dentýden14 dníměsíc2 měsícečtvrtletípololetírok
Specifický symbol:	<input type="text"/>	Zakázané!	
Popis platby:	<input type="text"/>		

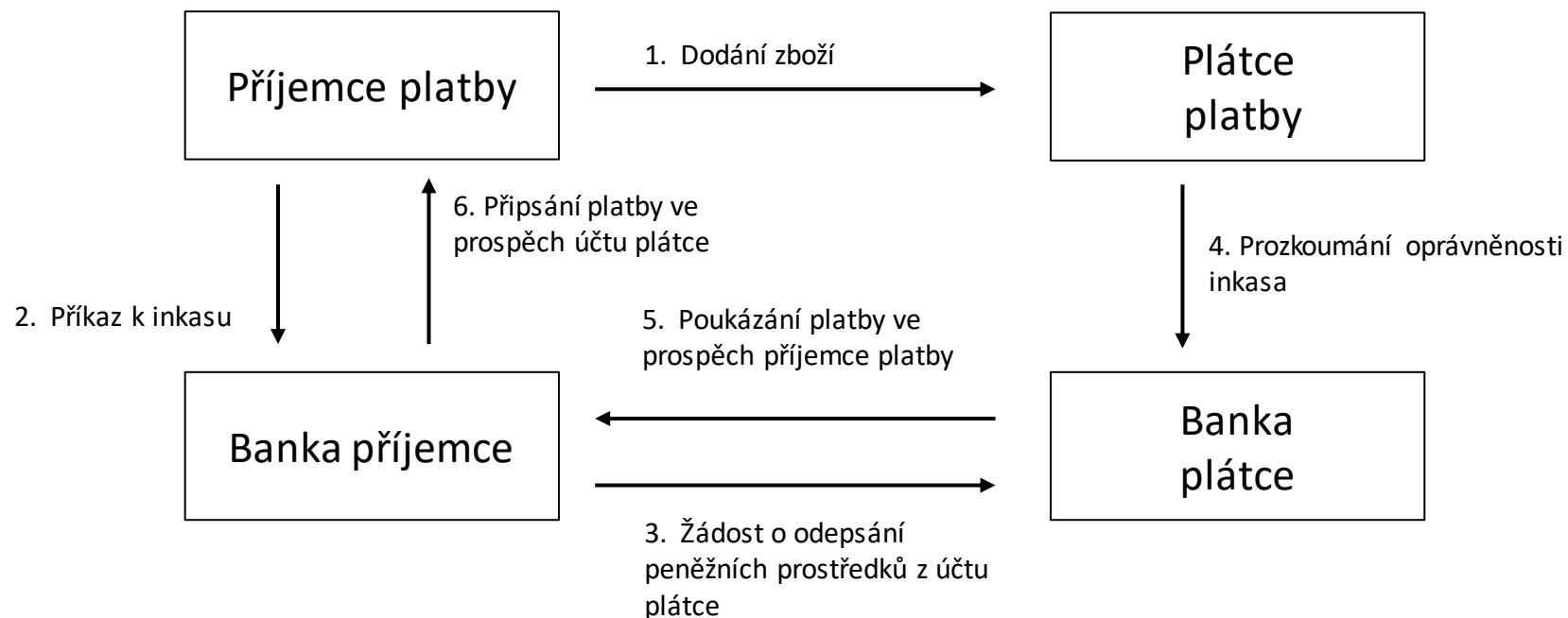
Pro hromadné podepsání a odeslání více trvalých příkazů odešlete zadaný příkaz do Trvalých příkazů k autorizaci pomocí tlačítka Uložit k autorizaci.

Vyčistit **Uložit k autorizaci** **Podpis a odeslání...**

internetová banka roku®

Příkaz k inkasu

- Příkaz k inkasu je instrument, který na rozdíl od příkazu k úhradě nevychází z podnětu plátce, nýbrž z podnětu příjemce platby.

Zdroj: autor

Příkaz k inkasu

Příkaz k úhradě - inkasu¹⁾

Bance²⁾

pobočce splatný dne

zúčtujte

na vrub účtu číslo	kód banky	symboly platby		
		variabilní	konstantní	specifický
ve prospěch účtu číslo	kód banky	částku		
doplňující údaj banky ²⁾		údaje pro vnitřní potřebu příkazce		

V dne

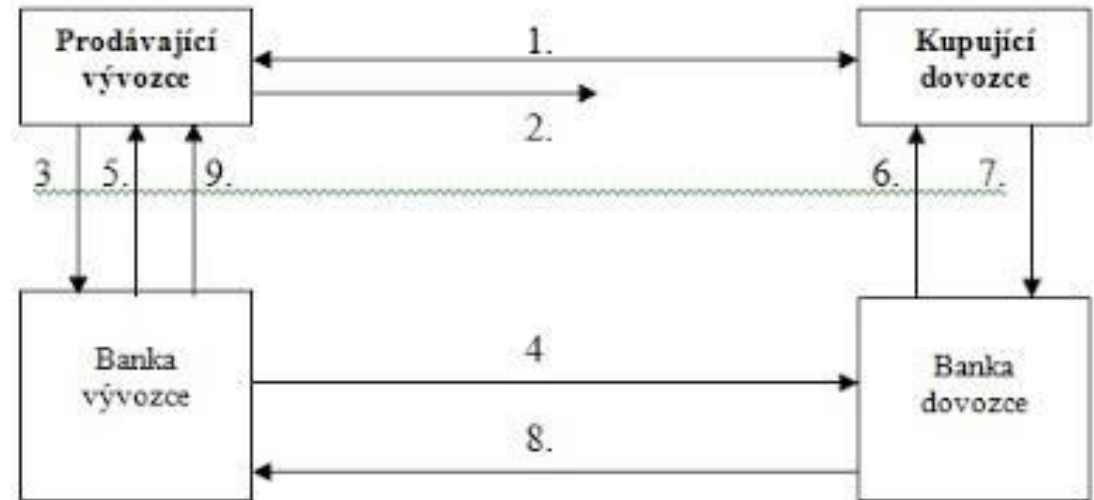
.....
 razítko a podpisy příkazce

1) Nohodící se škrtná
 2) Údaj banky pro vlastní potřebu

Dokumentární inkaso

➤ Jde o platební instrument, v jehož rámci zajišťuje banka dodavateli, že se odběratel nedostane k dokumentům, umožňujícím nakládat s daným zbožím dříve než

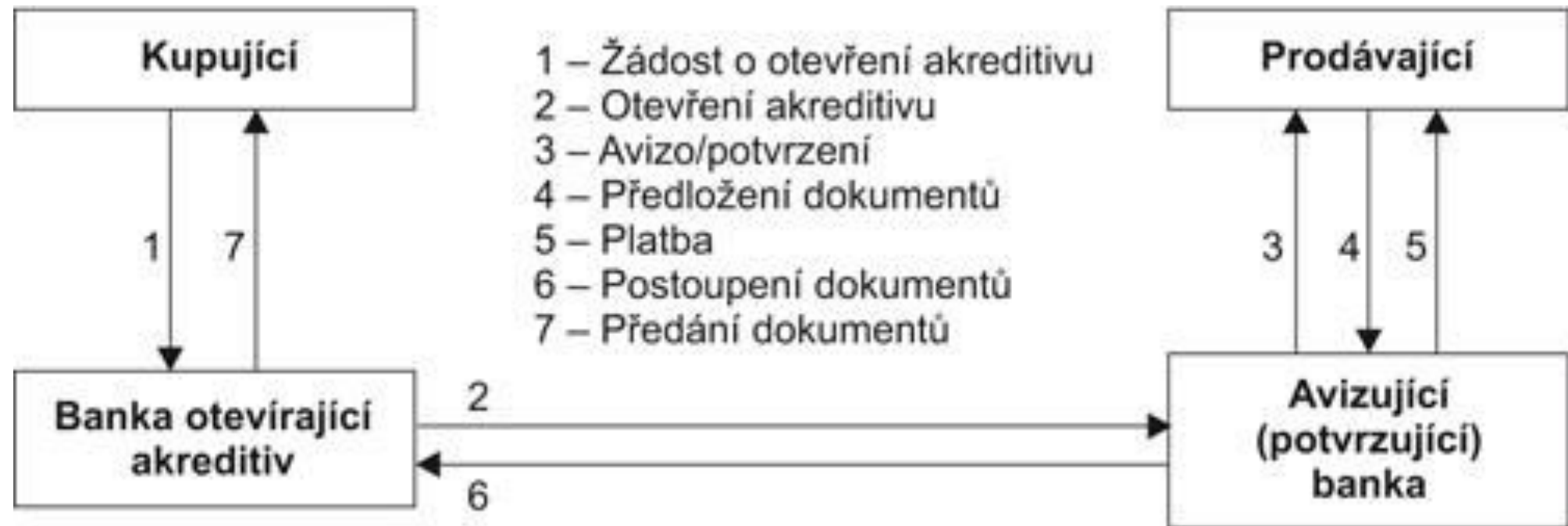
- Zaplatí
- Akceptuje směnku
- Nebo provede jiný sjednaný inkasní úkon.

1. Kupní smlouva
2. Dodávka zboží
3. Předložení dokladů a žádost o provedení inkasa
4. Zaslání dokumentů a příkaz k inkasu
5. Oznámení, že banka požádala o uskutečnění inkasa
6. Oznámení podmínek inkasa, předání dokumentů proti zaplacení
7. Platba inkasní sumy nebo akceptace směnky
8. Převod plnění (po srážce výloh banky dovozce)
9. Převod plnění ve prospěch prodávajícího (po srážce výloh banky vývozce)

Dokumentární akreditiv

- Dokumentární akreditiv je platební instrument, v rámci kterého se banka na základě žádosti klienta a na jeho účet zavazuje zaplatit příjemci akreditivu stanovenou částku, pokud tento v určené lhůtě řádně předloží bance v akreditivu požadované dokumenty.

Další možnosti plateb

➤ Platební příslib

- příslib banky, pokud dostane do stanoveného termínu příslušné dokumenty, uhradí přislíbenou částku z účtu plátce

➤ Platební karty

- Platební karty jsou moderním instrumentem bezhotovostního platebního styku
- Využití:
 - Výběr hotovosti v bankomatech
 - Výběr hotovosti na pobočkách bank
 - Výběr hotovosti v obchodech
 - Bezhotovostní placení
- Výhody:
 - + Jednoduchý přístup k finančním prostředkům
 - + Vyšší bezpečnost oproti hotovosti
 - + Úspora času a poplatků
 - + Doplnkové služby

Šek a jeho náležitosti

- CP, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce šeku bance, aby vyplatila z jeho běžného účtu oprávněnému majiteli šeku na šeku uvedenou peněžitou částku

Formální náležitosti šeku:

1. Písemná forma
2. Jeden jazyk, ve kterém musí být celá listina napsána

Obsahové náležitosti šeku:

1. Označení, že jde o šek.
2. Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu.
3. Jméno toho, kdo má platit.
4. Údaj místa, kde má být placeno.
5. Datum a místo vystavení šeku.
6. Podpis výstavce.

- Pokud na šeku chybí některá z výše uvedených náležitostí, není tato listina platná jako šek

Šek a jeho náležitosti

ČESKÁ SPORITELNA

Zaplaťte za tento šek č. / Pay against this cheque No. 00000000

MĚNA CURRENCY	ČÁSTKA AMOUNT

ČÁSTKU SLOVY / THE SUM OF

KOMU / TO

MÍSTO A DATUM VYSTAVENÍ / PLACE AND DATE
Česká spořitelna, a.s.

SPLATNÝ U / DRAWEE BANK

PODPISY / AUTHORIZED SIGNATURES

SPECIMEN

		• ČÍSLO ÚČTU	• KÓD BANKY	• ČÁSTKA	• ČÍSLO ŠEKU	• KÓD	
--	--	--------------	-------------	----------	--------------	-------	--

TOTO POLE LASKAVĚ NEPOPISUJTE ANI NERAŽÍTKUJTE, JE URČENO K AUTOMATIZOVANÉMU ZPRACOVÁNÍ ŠEKU

Směnka

- Dlužný cenný papír obsahující zákonem předepsané náležitosti
- Směnka je CP abstraktní – směnka je platná bez ohledu na důvod, který vedl k jejímu vystavení
- Rozdíly oproti šeku:
 - Šekovníkem může být pouze peněžní ústav. Šek je v podstatě směnka znějící na banku.
 - Šek nelze vystavit na výstavce.
 - Šek je splatný jen na viděnou.

Směnka vlastní a její náležitosti

➤ Výstavce se sám zavazuje zaplatit směnečnou částku ve prospěch remitenta

Podstatné náležitosti:

1. Označení, že jde o směnku, které je součástí vlastního textu listiny (slovo „směnka“ jen v nadpisu nestačí).
2. Bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu.
3. Údaj splatnosti.
4. Údaj místa, kde má být placeno.
5. Jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno.
6. Datum a místo vystavení směnky.
7. Podpis výstavce.

Směnka vlastní a její náležitosti

Číslo _____ V _____ místo a datum vystavení směnky dne _____ (měsíc slovy) 20 _____

Dne _____ (měsíc slovy)

komu _____

ZA TUTO VLASTNÍ SMĚNKU ZAPLATÍM

_____ Kč

slovy _____ korun českých

Splatno u _____

Místo placení _____

_____ Jméno (název, razítko), adresa a podpis výstavce

© OPTYS, spol. s r.o.

Směnka cizí a její náležitosti

➤ Výstavce přikazuje směnečníkovi zaplatit udanou částku ve prospěch třetí osoby (remitenta)

Podstatné náležitosti:

1. Označení, že jde o směnku, které je součástí vlastního textu listiny (slovo „směnka“ jen v nadpisu nestačí).
2. Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu.
3. Jméno toho, kdo má platit.
4. Údaj splatnosti.
5. Údaj místa, kde má být placeno.
6. Jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno.
7. Datum a místo vystavení směnky.
8. Podpis výstavce.

Směnka cizí na vlastní řad

- Směnka cizí na vlastní řad výstavce představuje jednu z forem takzvaných redukovaných směnek, při kterých dochází ke splynutí osoby výstavce a remitenta a má ve své základní podobě pouze dva účastníky.

Druhy směnek podle splatnosti

- Vitasměny
 - představují směny splatné na viděnou.
- Časové vitasměny
 - jsou splatné určitou dobu po předložení.
- Fixní směna
 - má přesně stanovený den splatnosti
- Dato směny
 - Jsou splatné určitou dobu po vystavení.

Kvíz

1. Z jakého roku pochází zákon upravující šeky a směnky?

✓ 1950

2. Na jakém principu funguje poštovní poukázka typu A?

✓ Úhrada poukázané částky v hotovosti a výplata poukázané částky bezhotovostně bance, která částku následně připíše na účet.

3. Čím se liší příkaz k inkasu od příkazu k úhradě?

✓ Na rozdíl od příkazu k úhradě nevychází z podnětu plátce, ale z podnětu příjemce platby.

4. Jmenuj alespoň 3 podstatné náležitosti cizí směnky.

- ✓ Označení směnky
- ✓ Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu.
- ✓ Jméno toho, kdo má platit.
- ✓ Údaj s platnosti.
- ✓ Údaj místa, kde má být placeno.
- ✓ Jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno.
- ✓ Datum a místo vystavení směnky.
- ✓ Podpis výstavce.

Kvíz

5. Přiřaď k sobě správné pojmy:

1) Výčetka

2) Příjmový pokladní doklad

3) Hromadný příkaz k úhradě

4) Paragon

5) Směnka

6) Šek

a) CP, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce daného CP bance, aby vyplatila uvedenou sumu.

b) Zjednodušený daňový doklad

c) Formulář s řádky obsahující požadovanou nominální hodnotou bankovek a mincí

d) Dlužný cenný papír obsahující zákonem předepsané náležitosti

e) Evidujeme jím příjem peněz do pokladny

f) Obsahuje více než jednu zúčtovací položku pro úhradu

Kvíz

5. Přiřaď k sobě správné pojmy:

6) Šek

4) Paragon

1) Výčetka

5) Směnka

2) Příjmový pokladní doklad

3) Hromadný příkaz k úhradě

- a) CP, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce daného CP bance, aby vyplatila uvedenou sumu.
- b) Zjednodušený daňový doklad
- c) Formulář s řádky obsahující požadovanou nominální hodnotou bankovek a mincí
- d) Dlužný cenný papír obsahující zákonem předepsané náležitosti
- e) Evidujeme jím příjem peněz do pokladny
- f) Obsahuje více než jednu zúčtovací položku pro úhradu

Shrnutí

- Platební styk
 - Vztah mezi plátcem a příjemcem, který je uskutečňován v určitých formách buď přímo mezi nimi nebo prostřednictvím peněžního ústavu
- Hotovostní platební styk
 - Forma platebního styku, která se provádí prostřednictvím hotových peněz – bankovek a mincí
 - Při úhradách menších částek nebo při platební nedůvěryhodnosti protistrany
 - Např. Paragon, výběrový lístek, poštovní poukázka (A, B, C)
- Bezhotovostní platební styk
 - takové platby, které probíhají prostřednictvím převodů peněžních prostředků bez fyzické potřeby peněz mezi klienty na jejich účtech u bank
 - Např. Příkaz k úhradě/inkasu, výpis z bankovního účtu, dokumentární akreditiv

Zdroje

- KRÁLOVÁ, Alena a Lucie MOHROVÁ. *Podnikové praktikum - materiály ke cvičení*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 9788024517650.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 9788086929491.
- MÁČE, Miroslav. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada, 2006. Osobní a rodinné finance. ISBN 8024717255.
- SCHLOSSBERGER, Otakar a Marcela SOLDÁNOVÁ. *Platební styk*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. 368 s.
- www.ceskaposta.cz